

แนวทางการดำเนินงาน
“โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย”
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

คำนำ

“**เศรษฐกิจพอเพียง**” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่ประชาชนชาวไทยในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน และสังคม มาตลอดนานกว่า ๓๐ ปี ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๐ พระองค์ทรงเน้นย้ำแนวทางการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทโดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผลการสร้างภูมิคุ้มกันในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ คุณธรรม เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤตสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงอย่างยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมการศาสนาได้กำหนดให้ศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย เป็นเครือข่ายชุมชนคุณธรรม ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยส่งผลให้เกิดสังคมคุณธรรมที่เข้มแข็งและยั่งยืน ดังนั้นนโยบายการดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย จึงส่งเสริมให้ศาสนสถานของศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์ ทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และส่วนภูมิภาค ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ เปิดพื้นที่เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนตระหนักและใช้พื้นที่ของศาสนสถานเป็นแหล่งเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์สืบสานประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นคนดีมีคุณธรรม ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่น ส่งผลให้ชุมชนเกิดความสามัคคีปรองดอง สมานฉันท์ เกื้อกูลกัน ตลอดจนพลิกพื้นที่ศาสนสถานกลับมาเป็น “ศูนย์รวมจิตใจของชุมชน” ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมเพื่อการพลิกฟื้นวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมที่ดั้งเดิมรวมทั้งส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้หรือพัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น สร้างงานและเสริมรายได้ให้แก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง เกิดความผาสุกร่มเย็นจากการมีส่วนร่วมและความเสียสละของคนในชุมชน ซึ่งจะพัฒนากระบวนการดำเนินงานไปสู่สังคมคุณธรรมต่อไป

กรมการศาสนาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแนวทางการดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการนำไปปรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับกรมการศาสนาหรือนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมต่อไป

สารบัญ

	หน้า
๑. ความเป็นมาและความสำคัญของการดำเนินงานโครงการฯ	๑
๒. วัตถุประสงค์	๒
๓. การดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑	๓
๓.๑ ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน	๓
๓.๒ กระบวนการดำเนินงาน	๖
๓.๓ การขยายเครือข่ายศาสนสถานร่วมสร้างชุมชนคุณธรรมในพื้นที่	๑๑
๔. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๑) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด	๑๑
๒) คณะกรรมการบริหารโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำจังหวัด	๑๓
๓) ศาสนสถานเข้าร่วมโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย	๑๓
ภาคผนวก	
๑. รูปแบบป้ายประชาสัมพันธ์โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย	๑๕
๒. ตัวอย่างแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๖
๓. แบบประเมินโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	๒๓
๔. แบบรายงานผลการบริหารงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย	๒๖

แนวทางการดำเนินงาน “โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย”

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๑.ความเป็นมาและความสำคัญของการดำเนินงานโครงการฯ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) ได้กำหนดให้ทุกภาคส่วนของสังคมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศ โดยให้ความสำคัญ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” และสร้างสมดุลการพัฒนาในทุกมิติ” เพื่อมุ่งให้คนและสังคมไทยเกิดภูมิคุ้มกันที่ดี พัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมให้องค์การศาสนามีบทบาทสำคัญในการสร้างค่านิยมหลักคนไทย ๑๒ ประการ ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสร้างความปรองดองสมานฉันท์ โดยมีเป้าหมายให้คนไทยมีศีลธรรม คุณธรรมจริยธรรม จิตสำนึก ค่านิยมที่ดีงามและรักษามรดกวัฒนธรรม นอกจากนี้กระทรวงวัฒนธรรมยังมีนโยบายนำมิติศาสนา ศิลปวัฒนธรรม สร้างสังคมสันติสุข โดยให้ทุกพื้นที่เป็นชุมชนคุณธรรม และให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน เป็นคนดีมีคุณธรรม

เพื่อเป็นการสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และรับนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงวัฒนธรรม ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมการศาสนาได้มุ่งเน้นให้มีการนำนโยบายประชารัฐ และบูรณาการความร่วมมือระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) เป็นพลังขับเคลื่อนนำมิติทางศาสนาและวัฒนธรรมส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร/หน่วยงาน มีคุณธรรม โดยมีการส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับน้อมนำหลักธรรมคำสอนทางศาสนาหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประเพณี วิถีวัฒนธรรมอันดีงาม และภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและร่วมสร้างสังคมไทยให้เป็น “สังคมคุณธรรม” ที่มีการธำรงรักษาสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ให้คงอยู่คู่สังคมไทยอย่างมั่นคงและยั่งยืน จากกลไกการดำเนินงานดังกล่าวกรมการศาสนาตั้งเป้าหมายว่า มิติทางศาสนาจะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชน สังคม และประเทศชาติ พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมอย่างเข้มแข็งส่งผลให้ “ประเทศไทยเกิดความมั่นคง (อยู่อย่างสงบสุขร่มเย็น) มั่งคั่ง (ระบบเศรษฐกิจเข้มแข็งบนฐานของความพอเพียง) อย่างยั่งยืน” ดังแผนภูมิการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม ดังนี้

แผนภูมิการขับเคลื่อนสังคมคุณธรรม



ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมการศาสนาได้กำหนดให้ศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย เป็นเครือข่ายชุมชนคุณธรรม ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยส่งผลให้เกิดสังคมคุณธรรมที่เข้มแข็งและยั่งยืน ดังนั้นนโยบายการดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย จึงส่งเสริมให้ศาสนสถานของศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์ ทั้งในส่วนกลาง (กรุงเทพมหานคร) และส่วนภูมิภาค ๗๖ จังหวัดทั่วประเทศ เปิดพื้นที่เป็นพื้นที่สร้างสรรค์ของชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนตระหนักและใช้พื้นที่ของศาสนสถานเป็นแหล่งเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์สืบสานประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น และนำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นคนดีมีคุณธรรม ดำรงตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ร่วมรักษามรดกทางวัฒนธรรมของชาติและของท้องถิ่น ส่งผลให้ชุมชนเกิดความสามัคคีปรองดอง สมานฉันท์ เกื้อกูลกัน ตลอดจนพลิกพื้นที่ศาสนสถานกลับมาเป็น “ศูนย์รวมจิตใจของชุมชน” ใช้เป็นสถานที่จัดกิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมเพื่อการพลิกฟื้นวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมที่ดั่งามรวมทั้งส่งเสริมการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้หรือพัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ของท้องถิ่น สร้างงานและเสริมรายได้ให้แก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง เกิดความผาสุกร่มเย็นจากการมีส่วนร่วมและความเสียสละของคนในชุมชน ซึ่งจะพัฒนากระบวนการดำเนินงานไปสู่สังคมคุณธรรมต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้ศาสนสถานเป็นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนโดยส่งเสริมให้คนในชุมชนพึ่งพาตนเอง พอมี พอกิน พอใช้ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน ใช้ชีวิตที่เหมาะสมตามบริบทสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน

๒.๒ เพื่อส่งเสริมให้ศาสนสถานเป็นศูนย์การจัดกิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สืบสานประเพณี วัฒนธรรมอันดีงาม และถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งเป็นศูนย์รวมใจร่วมเทิดทูนสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์

๒.๓ เพื่อให้ศาสนิกชนของทุกศาสนาได้ใกล้ชิดศาสนา ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนเคารพนับถือ

๒.๔ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ศาสนสถานทุกศาสนาเสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ยึดมั่นในค่านิยมหลักคนไทย ๑๒ ประการและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพ

๒.๕ เพื่อสนับสนุนการปรับปรุงภูมิทัศน์ส่งเสริมให้ศาสนสถานเป็นแหล่งเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมะ

๓. การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

๓.๑ ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

เพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย ให้เป็น“ศูนย์การเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และอนุรักษ์ สืบสานประเพณี วัฒนธรรม และภูมิปัญญาของท้องถิ่น” ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมการศาสนา กำหนดแนวทางและแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานตามโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ จัดศาสนสถานให้เอื้อต่อการเป็นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการดำเนินงาน

(๑) มีแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน ที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมคุณธรรมของศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย

(๒) จัดเตรียมศาสนสถานให้มีคุณลักษณะเป็น “ศาสนสถานพอเพียง” โดยจัดภูมิทัศน์ให้สะอาด สงบ ร่มรื่นสวยงามตามธรรมชาติแบบเรียบง่าย เพื่อให้มีความพร้อมเป็นแบบอย่างและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(๓) จัดและพัฒนาคณะทีมงานภายในศาสนสถาน ให้เป็นคณะทีมงานที่มีความพร้อมและมีความรู้เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทำหน้าที่ให้การชี้แนะแก่คนในชุมชน และเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยเรียนเชิญวิทยากรมาให้การอบรมหรือพาศุภคณาจารย์ไปทัศนศึกษาเยี่ยมชมตัวอย่างที่ดีจากหน่วยงานอื่นที่ดำเนินการในเรื่องนี้

(๔) จัดให้มีสถานที่หรือห้องเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในศาสนสถาน ที่พร้อมให้คนในชุมชนทุกระดับเข้ามาเรียนรู้อย่างสะดวก เพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างสมดุล มีฐานรากทางวัฒนธรรม และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงจากกระแสโลกาภิวัตน์

(๕) จัดเวทีหรือเปิดพื้นที่ศาสนสถาน ให้หน่วยงานต่างๆ ในชุมชน ใช้เป็นศูนย์การเรียนรู้และแหล่งสาธิตกิจกรรมตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกมิติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ สร้างเสริมกระบวนการเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และร่วมอนุรักษ์สืบสาน ประเพณีวัฒนธรรมของท้องถิ่นด้วยรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย

แนวทางการดำเนินงาน

(๑) จัดกิจกรรมทางศาสนา/ส่งเสริมคุณธรรม ร่วมส่งเสริมการจัดโครงการหรือกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และโครงการหรือกิจกรรมที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ โครงการหรือกิจกรรมที่ส่งเสริมค่านิยม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา” ตลอดจนโครงการหรือกิจกรรมที่เป็นวิถีชีวิตของคนในชุมชน เช่น รณรงค์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญกับการรักษาศีล /สวดมนต์/ ประกอบศาสนกิจเป็นตามความเชื่อและศรัทธาเป็นประจำ ส่งเสริมการฝึกอบรมเจริญจิตภาวนา/สมาธิภาวนา ร่วมทะนุบำรุงศาสนา ฝึกอบรมศาสนพิธีแก่เด็กแก่เยาวชน จัดกิจกรรมลด ละ เลิก อบายมุข จัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี : ส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ และจัดกิจกรรมรณรงค์ปมเพาะสร้างจิตสำนึกให้เด็ก เยาวชน ประชาชน มีค่านิยม “พอเพียง วินัย สุจริต จิตอาสา”

(๒) จัดกิจกรรมนำทุนทางวัฒนธรรมเสริมสร้างอาชีพ รายได้แก่คนในชุมชน โดยมีการถ่ายทอดภูมิปัญญา/ ส่งเสริมการฝึกอาชีพ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนให้พึ่งพาตนเองได้ เช่น จัดอบรมพัฒนาอาชีพในชุมชน การปลูกผักไว้กินภายในครัวเรือนและสามารถขายได้ จัดตั้งกลุ่มทอผ้าไหมหรือการ ปลูกต้นสมุนไพรทำลูกประคบเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาดั้งเดิม ผลิตภัณฑ์ธรรมชาติท้องถิ่นสร้างมูลค่าให้ผลิตภัณฑ์ชุมชน ฝึกอบรมมารยาทไทย ส่งเสริมการอนุรักษ์/สืบทอดอาหารประจำท้องถิ่น และส่งเสริมการใช้ภาษาประจำท้องถิ่น เป็นต้น

(๓) จัดกิจกรรมเพื่อสังคมและบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ โดยเชิญชวนให้คนในชุมชนที่มี จิตสาธารณะหรือจิตอาสา เช่น จัดกิจกรรมช่วยเหลือผู้พิการและด้อยโอกาส จัดค่ายพัฒนาเยาวชนสร้างเสริม จิตอาสาพัฒนาชุมชน จัดกิจกรรมจิตอาสาบำรุงรักษาวัด/ศาสนสถาน

(๔) จัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ที่เป็นตัวอย่างที่ดีสร้างความศรัทธาและความเชื่อถือ โดยอบรมแกนนำชุมชนจิตอาสาส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม /ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในระดับตำบล อำเภอ หมู่บ้าน เพื่อชี้ให้เห็นถึงความตั้งใจในการนำหลักธรรมทางศาสนา /ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทาง ในการดำเนินชีวิตจนประสบความสำเร็จ และมีจิตสาธารณะที่พร้อมในการถ่ายทอดองค์ความรู้/ประสบการณ์ให้แก่ ชาวบ้านในชุมชน ทำให้ชาวบ้านเห็นตัวอย่างที่ดีอย่างเป็นรูปธรรมจนเกิดความศรัทธา ความเชื่อถือ ความเป็นไปได้ ของหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

(๕) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมวิถีพอเพียงให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่างๆ โดยเฉพาะเน้นในกลุ่มวัยรุ่น เช่น จัดธนาคารโรงเรียน ส่งเสริมให้เยาวชนนำวัสดุเหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นสิ่งของเครื่องใช้ จัดกิจกรรม “อยู่อย่าง พอดีและพอเพียง” ส่งเสริมให้เยาวชนปลูกผักไว้กินได้ที่บ้าน และจัดทำบัญชีรายรับ/รายจ่ายประจำวัน ใช้สินค้าที่ ประหยัดพลังงาน รีไซเคิลขยะเพื่อนำมาใช้ใหม่ และนำของเหลือใช้ มาทำให้เกิดประโยชน์ ธนาคารขยะของชุมชน จัดตั้งธนาคารออมทรัพย์ของชุมชน เป็นต้น

(๖) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย ส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้าใจในเศรษฐกิจพอเพียง โดยเรียนรู้จากภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน ศึกษาตามโครงการพระราชดำริที่ ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวัน

(๗) ให้ความสำคัญกับบทบาทของผู้นำชุมชนที่มีความสำคัญ ต่อความรู้สึกรักนึกคิดของคนในชุมชน อาทิ พระธรรมวิทยากร ครู ปราชญ์ชาวบ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นายกอ.บ.ต. มาร่วมสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อ หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นผู้จัดการเรียนรู้ในชุมชน กระจายความรู้จากผู้นำชุมชน สู่ชุมชน โดยเน้นการจัดกิจกรรมใหม่โดยมีเจ้าอาวาสวัดหรือผู้นำศาสนาเป็นเจ้าภาพ มีเครือข่ายเป็นเจ้าภาพร่วม และมีชุมชนเป็นเจ้าของโดยทำให้ทุกคนรอบรู้เห็นประโยชน์และผลสำเร็จจากการปฏิบัติจริง มากกว่าการบังคับให้เขาทำ ตามโดยไม่ศรัทธา เช่น อบจ./ อบต.จัดกิจกรรมตามรอยเท้าพ่อด้าน “พอเพียง มีวินัย สุจริต จิตอาสา” สืบสานงาน ศิลป์ด้านความพอเพียงกับปราชญ์ชาวบ้านหรือศิลปินแห่งชาติ

(๘) ให้ผู้เข้าร่วมโครงการในชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะกิจกรรมที่ต้องการเรียนรู้ตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น จัดกิจกรรมประชาคม/ประชาพิจารณ์เกี่ยวกับเรื่อง “การนำเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน”

(๙) คัดเลือกและยกย่องคนในชุมชนที่เป็นต้นแบบของการปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยขอความร่วมมือให้มาเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ เช่น ยกย่องแกนนำส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระดับ ตำบล อำเภอ หมู่บ้าน คัดเลือกชุมชนต้นแบบด้านความพอเพียง

(๑๐) มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดเพื่อนำผลไปพัฒนาปรับปรุงกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม และรายงานผลต่อกรมการศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริม สนับสนุน การขยายผลเครือข่ายลานธรรม ลานวิถีไทย สู่ชุมชนคุณธรรมที่ยั่งยืน แนวทางการดำเนินงาน

(๑) ยึดแนวทางการทำงานโดยใช้การประสานเครือข่ายในพื้นที่ ประสานสัมพันธ์กับหน่วยงาน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและชุมชน อาทิ สถานศึกษา โรงเรียนวิถีพุทธ โรงพยาบาลชุมชน ศูนย์ส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ให้มีส่วนร่วมขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกิดวิถีการพัฒนาในชุมชนและได้ผลลัพธ์ของการพัฒนาที่สมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง เสริมสร้างคุณลักษณะ “ อยู่อย่างพอเพียง ”

(๒) สร้างเครือข่ายส่งเสริมคุณธรรม / ส่งเสริมปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนทั้งในระดับ ครอบครัว ชุมชน สังคม โดยดำเนินการเชิญชวนให้คนในครอบครัว ชุมชน ทุกระดับมาร่วมเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา / ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับศาสนสถานโดยสมัครใจ เป็นเครือข่ายคุณธรรมหรือพอเพียงของศาสนสถาน ที่มีสิทธิได้รับการพัฒนาและเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เช่น

(๒.๑) คัดเลือกและยกย่องครอบครัวคุณธรรม/พอเพียง ให้ผู้ใหญ่บ้านไปคัดเลือกลูกบ้านที่สนใจในการปฏิบัติตามแนวทางหลักธรรมทางศาสนา / เศรษฐกิจพอเพียงมาจำนวน ๓-๕ ครัวเรือน ให้ครัวเรือนในชุมชน ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ตามหลักหลักธรรมทางศาสนา/ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยพิจารณาถึงความต้องการ และศักยภาพของครัวเรือนที่จะเน้นให้สมาชิกทุกคนในแต่ละครัวเรือนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อให้เกิดทักษะ แนวคิด และความรู้ ความเข้าใจในการใช้ชีวิตประจำวัน เป็นการขยายผลเครือข่ายคุณธรรม/ความพอเพียง

(๒.๒) จัดตั้งชมรมพอเพียงในเครือข่ายต่างๆ เช่น ในโรงเรียน โรงพยาบาล โรงงาน

(๓) ส่งเสริม สนับสนุนศาสนสถานในพื้นที่ร่วมกับชุมชนพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนและพัฒนาชุมชนที่เข้มแข็งสู่ชุมชนคุณธรรม

(๓.๑) ส่งเสริม สนับสนุน ศาสนสถานที่มีปัจจัยความพร้อมเป็นลานธรรม ลานวิถีไทย พัฒนาการสู่ชุมชนคุณธรรม โดยสนับสนุนศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย ต้นแบบขยายผลส่งเสริมศาสนสถานในพื้นที่ที่มีปัจจัยความพร้อมเข้าร่วมเป็นศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย และมีการพัฒนาต่อยอดเป็นชุมชนคุณธรรมโดยให้ศาสนสถานลานธรรมต้นแบบ ดำเนินการดังนี้

- ค้นหาศาสนสถานเป้าหมายที่มีความพร้อมและเต็มใจเข้าร่วมโครงการฯ

- ส่งเสริมให้ผู้นำศาสนสถาน (ผู้นำชุมชน ผู้แทนชาวบ้าน) กลุ่มเป้าหมายเข้ามาอบรมศึกษา แลกเปลี่ยนแนวคิด กระบวนการบริหารจัดการ และผลสำเร็จของการดำเนินงานของศาสนสถานต้นแบบ (ศูนย์การเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนาและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง) และให้นำแนวทางการดำเนินงานไปถ่ายทอดพัฒนาต่อยอดในศาสนสถานหรือชุมชนของตน

- ศาสนสถานต้นแบบต้องเป็นที่เลี้ยง/ที่ปรึกษาศาสนสถานเป้าหมายให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ให้สามารถนำหลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความรักความสามัคคี มีการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมอันดีงาม จนมีพัฒนาการไปสู่ชุมชนคุณธรรมต่อไป

**ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
แนวทางการดำเนินงาน**

(๑) **ปลูกกระแสชุมชนโดยใช้สื่อสาธารณะ** สื่อในท้องถิ่น เสียงตามสาย วิทยุชุมชน หอกระจายเสียงในศาสนสถาน/ชุมชน ให้คนในชุมชนเห็นความสำคัญของการดำรงชีวิตตามหลักธรรมทางศาสนา หรือปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเนื่องจากหลักธรรมทางศาสนา/เศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักความเชื่อของชีวิตที่เราสามารถเข้าถึงได้ ข้อสำคัญคือ จะต้องเริ่มที่ใจ เมื่อเข้าใจ และเข้าถึง จึงพิจารณาความเป็นไปได้ ความพอเหมาะพอควรแก่ชีวิตของเราทั้งหมด

(๒) **รณรงค์ผ่านทุกเครือข่ายในชุมชนในมิติอื่นๆ** ร่วมรณรงค์นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติและมีการเชื่อมโยงเป็นเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

(๓) **ให้จัดประชุมผู้นำชุมชนหรือผู้อุปถัมภ์ศาสนสถาน** เพื่อขอความร่วมมือให้เชิญชวนคนในชุมชนมิติต่างๆมาเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา/ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในศาสนสถาน

(๔) **เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมทางศาสนา /ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโดยใช้สื่อศาสนบุคคล** ผู้นำศาสนา อาทิ ในการเทศนาธรรมในทุกวันธรรมสวณะหรือในวันสำคัญอื่นๆ เพื่อให้ประชาชนได้นำหลักธรรมทางศาสนา/ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาเป็นหลักปฏิบัติในชีวิตอย่างเหมาะสม เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคม รวมทั้งปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำรงชีวิตของตนเองให้อยู่บนพื้นฐานของหลักธรรมทางศาสนาและความพอเพียง

(๕) **จัดแสดง /เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของคนในชุมชน** ที่เกิดจากการนำหลักธรรมทางศาสนา/ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ชุมชนอื่นได้มาเรียนรู้

๓.๒ กระบวนการดำเนินงาน

กระบวนการดำเนินงานของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

เพื่อเป็นการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ โดยให้หน่วยราชการเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปตามแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมการศาสนา ได้จัดระบบกระบวนการดำเนินงาน /การเบิกจ่ายงบประมาณ โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. ขอความร่วมมือให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสำรวจศาสนสถานที่เหมาะสมและมีความพร้อม ดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานธรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ทั้งแบบต่อเนื่อง และจัดตั้งใหม่ ซึ่งศาสนสถานต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ ๔ ด้าน โดยผู้นำศาสนสถานยินดีจัดกิจกรรมภายใต้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมไทยที่ตีงามครบถ้วนสมบูรณ์ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจัดส่งข้อมูลการสำรวจให้กรมการศาสนาเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดสรรงบประมาณให้แก่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด (ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๐ กรมการศาสนา กำหนดแผนอุดหนุนงบประมาณ

ให้ศาสนสถานเครือข่ายลานธรรมฯ ที่ดำเนินการต่อเนื่องขับเคลื่อนโครงการฯ ส่วนในเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดแผนอุดหนุนงบประมาณให้ศาสนสถานที่ยังจัดตั้งใหม่)

๒. ก่อนที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจะอุดหนุนงบประมาณให้ศาสนสถานที่ยังเข้าร่วมโครงการ ทั้งแบบต่อเนื่อง/จัดตั้งใหม่ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต้องจัดประชุมชี้แจงผู้นำศาสนสถาน/คณะกรรมการ ประจำศาสนสถานฯ ที่เข้าร่วมโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ให้เข้าใจกระบวนการดำเนินงาน ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ พร้อมชี้แจงกระบวนการจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำศาสนสถานตามยุทธศาสตร์ ๔ ข้อ ให้แก่ผู้นำศาสนาและคณะกรรมการได้รับทราบ (ผู้นำศาสนสถานต้องจัดส่งแผนปฏิบัติการโดย มีผู้นำศาสนสถาน เป็นผู้เสนอโครงการฯ ให้วัฒนธรรมจังหวัดอนุมัติ)

๓. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต้องโอนงบประมาณให้ศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย แบบต่อเนื่อง ไม่เกินวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๐ ศาสนสถานที่ยังจัดตั้งใหม่ไม่เกินวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑)

๔. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต้องรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมฯ ผ่านระบบ E-Project tracking ตามระยะเวลาที่กรมการศาสนากำหนด

๕. เมื่อดำเนินการงานโครงการ/กิจกรรมฯ เสร็จสิ้น ให้รายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์ม ในหนังสือแนวทางการดำเนินงานฯ

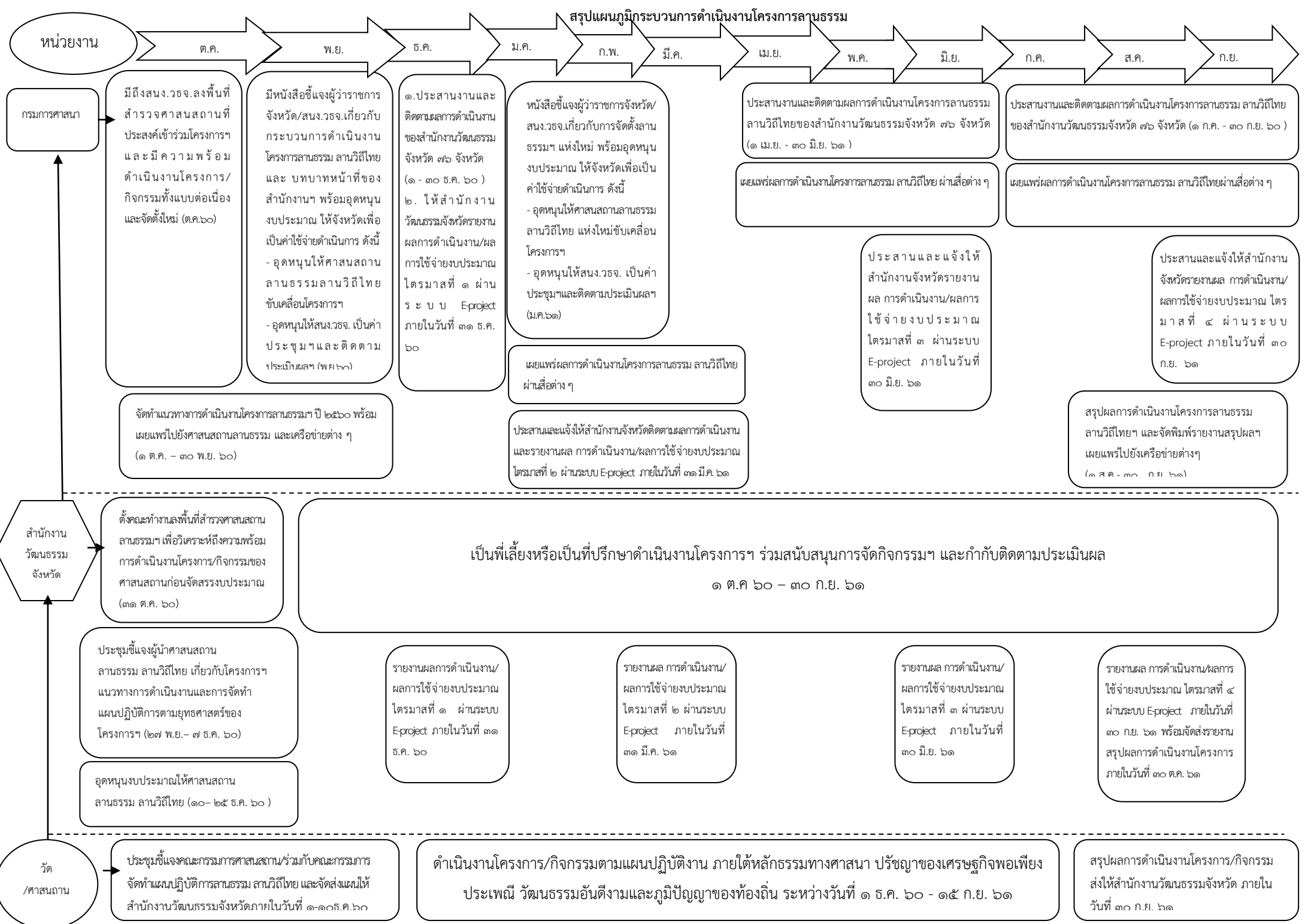
๕. ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมการศาสนา ร่วมกับสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมประเมินผล การดำเนินงานขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมภายในจังหวัด โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย จะเป็นโครงการฯ หนึ่งที่ถูกระเมินโดยสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดเพื่อรายงานผลต่อสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมและ ผู้บริหารกระทรวงวัฒนธรรมต่อไป

กรอบกระบวนการดำเนินงานของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

ที่	กิจกรรม	วัน เดือน ปี	การรายงานผล
๑.	การตรวจสอบความพร้อมการดำเนินงานลานธรรม ลานวิถีไทย ของศาสนสถานเครือข่ายลานธรรม ลานวิถีไทย : แต่งตั้ง คณะทำงานลงพื้นที่สำรวจ ศาสนสถานลานธรรมฯ เพื่อวิเคราะห์ถึงความพร้อมการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรม ของศาสนสถาน จัดตั้งใหม่ก่อนจัดสรรงบประมาณ	๑ - ๓๐ พย. ๖๐	
๒.	จัดสรรและอุดหนุนงบประมาณให้ศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย (ต่อเนื่อง) จำนวน.....แห่ง งบ.....บาท	๑๕ - ๒๕ ก.พ. ๖๑	รายงานผลในระบบติดตามและประเมินผล โครงการ (e - Project Tracking) ภายในวันที่ ๓๑ มี.ค.๖๑
๓.	ประชุมชี้แจงผู้นำ/คณะกรรมการประจำศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย เกี่ยวกับโครงการฯ การจัดทำแผนปฏิบัติการตาม ยุทธศาสตร์	๑๕ ก.พ. - ๑ มี.ค ๖๑	
๔	ประสานให้ผู้นำศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย จัดส่ง แผนปฏิบัติการ (ตามแบบ ลานธรรม ๑ ให้สำนักงาน วัฒนธรรมจังหวัด เพื่อให้วัฒนธรรมจังหวัดอนุมัติแผนการ ดำเนินงานโครงการฯ)	๑ - ๓๐ มี.ค ๖๑	

ที่	กิจกรรม	วัน เดือน ปี	การรายงานผล
๕.	กำกับติดตามเป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาดำเนินงานโครงการฯ และร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรม ครั้งที่ ๑	๑ - ๓๐ เม.ย. ๖๑	
๖.	เมื่อมีงบประมาณเหลือส่งคืน ขอความร่วมมือให้ทางจังหวัดได้ ทำหนังสือแจ้งสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เนื่องจาก สำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรมจะเป็นผู้โอนเงินกลับให้ กรมการศาสนา เมื่อสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ดำเนินการแล้ว จะแจ้งกรมการศาสนาทราบต่อไป และ รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ ไตรมาสที่ ๒	๒๐ - ๓๐ พ.ค. ๖๑	รายงานผลในระบบติดตามและประเมินผล โครงการ (e - Project Tracking) ภายในวันที่ ๓๐ พ.ค. ๖๑
๗.	การรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ ไตรมาสที่ ๓	๑ - ๓๐ มิ.ย. ๖๑	รายงานผลในระบบติดตามและประเมินผล โครงการ (e - Project Tracking) ภายในวันที่ ๓๐ มิ.ย. ๖๑
๘.	กำกับติดตามเป็นพี่เลี้ยงหรือที่ปรึกษาดำเนินงานโครงการฯ และร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมฯ ครั้งที่ ๒	๑ ก.ค. - ๓๐ ส.ค. ๖๑	
๙.	การรายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการฯ ไตรมาสที่ ๔	๑ - ๓๐ ก.ย. ๖๑	รายงานผลในระบบติดตามและประเมินผล โครงการ (E- Project Tracking) ภายในวันที่ ๓๐ ก.ย. ๖๑

หมายเหตุ : สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ www.dra.go.th หรือ ที่สำนักงานส่งเสริมชุมชนคุณธรรม โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๙ ๓๗๒๙ โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๓๔



๓.๓. การขยายเครือข่ายศาสนสถานร่วมสร้างชุมชนคุณธรรมในพื้นที่

เพื่อเป็นการสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการ “ส่งเสริมบทบาทขององค์การศาสนาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชน” ปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมการศาสนาได้คัดเลือกให้ศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย ที่เป็นต้นแบบศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนขยายเครือข่ายศาสนสถาน ร่วมสร้างชุมชนคุณธรรมในพื้นที่/นอกพื้นที่ที่มีปัจจัยความพร้อม ดังนี้

- ผู้นำศาสนสถาน/ผู้นำชุมชนยินดีเข้าร่วมโครงการฯ
- ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการหรือร่วมจัดกิจกรรม
- มีหน่วยงานเครือข่าย เช่น อบต. อบจ. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กลุ่มแม่บ้าน ฯลฯ ให้การสนับสนุน

กิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นเครือข่ายลานธรรม ลานวิถีไทย และสามารถพัฒนาขยายผลสู่ชุมชนคุณธรรมที่ยั่งยืนต่อไป โดยมีกระบวนการ คือให้ศาสนสถานร่วมกับสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและชุมชนตั้งทีมวิทยากร จัดทำแผนปฏิบัติการ “ขยายเครือข่ายชุมชนคุณธรรมภายใต้หลักธรรมทางศาสนาและปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” โดยกิจกรรมจะประกอบด้วย

- การสรุปบทเรียน/องค์ความรู้เกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงานของศาสนสถานตนเอง
- การตั้งทีมงานวิทยากรกระบวนการของศาสนสถาน ประกอบด้วย ผู้นำศาสนสถานเป็น

ประธานมีพระธรรมวิทยากร ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อบต. เป็นกรรมการฯ และมีผู้แทนสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด/วัฒนธรรมอำเภอ เป็นเลขานุการฯ

- วิทยากรกระบวนการของศาสนสถานร่วมกับชุมชนเป้าหมายจัดอบรมขยายผลชุมชนคุณธรรมภายในพื้นที่/นอกพื้นที่ ซึ่ง ๑ ศาสนสถานเป้าหมายต้องขยายผลศาสนสถาน ๓-๕ แห่ง โดยคัดเลือกผู้นำศาสนสถาน/ผู้นำชุมชน และผู้แทนชุมชน เข้ารับการอบรมถ่ายทอดกระบวนการดำเนินงาน/ศึกษาดูงาน/ฝึกอาชีพ เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดในชุมชนของตน

- วิทยากรกระบวนการ โดยผู้นำศาสนสถาน และทีมงานทำหน้าที่เป็นวิทยากรกระบวนการอบรม/เผยแพร่ความรู้ เป็นที่ปรึกษา/พี่เลี้ยง นิเทศติดตามการดำเนินงานของชุมชนคุณธรรมเป้าหมาย ให้ดำเนินงานพัฒนาชุมชนไปสู่ชุมชนคุณธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

๔. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๑) บทบาทหน้าที่ของสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงาน ประสานติดตามการดำเนินงานในส่วนภูมิภาค สำหรับการดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กรมการศาสนา มีความมุ่งหวังที่จะให้ลานธรรม ลานวิถีไทย ทั้ง ๒๓๓ แห่ง เป็น “ศูนย์การเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาของท้องถิ่น” สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

(๑) ประสานงาน/หารือกับผู้นำศาสนสถานและผู้นำชุมชนในศาสนสถานที่ยินยอมเข้าร่วมโครงการ ให้ผู้นำศาสนสถานลงนามแสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการ

- (๒) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดรายงานผลการยืนยันเข้าร่วมโครงการของศาสนสถานส่งให้กรมการศาสนา
- (๓) ประชุมชี้แจงแนวทางการดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยในการส่งเสริมให้ศาสนสถานลานธรรม ลานวิถีไทย แก่ผู้นำ ศาสนสถาน ผู้แทนศาสนสถาน หรือ เลขานุการผู้ประสานงานศาสนสถานทั้งจังหวัด เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการของศาสนสถานที่เน้นการส่งเสริมการจัดกิจกรรมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- (๔) ประสานอำนาจการ กำกับ ดูแล พร้อมทั้งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการร่วมกับคณะกรรมการดำเนินการโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำศาสนสถาน จัดทำแผนปฏิบัติการของศาสนสถานเข้าร่วมโครงการ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เน้นให้ลานธรรมลานวิถีไทยเป็น “ศูนย์การเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อนุรักษ์ สืบสานวัฒนธรรมไทยและภูมิปัญญาของท้องถิ่น”
- (๕) รวบรวมแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน นำเสนอวัฒนธรรมจังหวัดเพื่อให้ความเห็นชอบและอนุมัติให้ศาสนสถานนำไปดำเนินการตามแผน
- (๖) ก่อนจัดสรรงบประมาณให้ศาสนสถานเข้าร่วมโครงการลานธรรมฯ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดต้องชี้แจง/แจ้งให้ศาสนสถาน ดำเนินการเปิดบัญชีออมทรัพย์ในนาม “โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ศาสนสถาน” เพื่อรับการจัดสรรงบประมาณจากกรมการศาสนา
- (๗) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจัดทำแผนตรวจติดตามโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยของจังหวัด และแผนการควบคุมการใช้จ่ายเงินของจังหวัดและศาสนสถานทุกแห่งที่ร่วมโครงการ
- (๘) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด เป็นหน่วยเบิกจ่ายงบประมาณอุดหนุนให้แก่ศาสนสถานเข้าร่วมโครงการ และเบิกค่าบริหารจัดการโครงการในการประชุมชี้แจง ติดตามประเมินผล โดยให้เป็นตามระเบียบของทางราชการ
- (๙) เป็นศูนย์กลางอำนาจการบริหารจัดการศาสนสถานเข้าร่วมโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ภายในจังหวัด และกำกับดูแลเรื่องต่างๆ ไป ในการบริหารจัดการโครงการลานธรรมฯ ในภาพรวมของจังหวัด
- (๑๐) ให้จังหวัดกำกับ ดูแล และร่วมดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน โดยร่วมกับผู้นำศาสนสถานและคนในชุมชน เพื่อให้คำปรึกษา เสนอแนะในเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อความถูกต้อง
- (๑๑) ให้วัฒนธรรมจังหวัด กำกับ ดูแลและให้คำปรึกษาทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงแก่คณะกรรมการดำเนินการโครงการประจำศาสนสถานในการจัดทำโครงการ ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถานนั้น ๆ ให้สามารถดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และร่วมแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์อย่างทันที่
- (๑๒) ให้นำวิชาการวัฒนธรรม สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดที่รับผิดชอบในแต่ละศาสนสถานทำหน้าที่จัดการประชุมหรือเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการดำเนินการโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำศาสนสถาน
- (๑๓) ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดติดตามประเมินผลและรวบรวมผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถานเข้าร่วมโครงการทุกแห่งภายในจังหวัด รายงานเป็นรายไตรมาสผ่านระบบ E- Project Tracking และรายปี โดยให้ความสำคัญกับผลงานที่เกิดขึ้น ทั้งในเชิงคุณภาพ และปริมาณและส่งให้กรมการศาสนาตามแบบรายงานผลของกรมการศาสนา โดยดำเนินการตามมาตรการ ดังนี้

ก. ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดรายงานผลการดำเนินงานโครงการลานธรรมฯ เป็นรายไตรมาสที่ ๒ - ๔ ผ่านระบบ E- Project Tracking

ข. ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการด้านความรู้ความเข้าใจ/ การนำความรู้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันผู้เข้าร่วมโครงการ (ตามแบบลานธรรม ๒) โดยให้บันทึกข้อมูลการประเมินผลลงในระบบติดตามประเมินผลของกรมการศาสนา E- Project Tracking

ค. ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดรายงานผลการดำเนินงานลานธรรม ลานวิถีไทย ในเดือนสิงหาคม - กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑

๒) บทบาท/อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำจังหวัด

๑) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน วัฒนธรรมจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการและนักวิชาการวัฒนธรรมที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ (หากจังหวัดมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยจังหวัดเดิมอยู่แล้วสามารถใช้คณะกรรมการชุดเดิมได้ หรืออาจแต่งตั้งคณะกรรมการชุดใหม่ได้กรณีมีการทบทวนเปลี่ยนแปลงกรรมการใหม่ ซึ่งจังหวัดสามารถพิจารณาแต่งตั้งกรรมการได้ตามจำนวนที่จังหวัดเห็นว่าสมควรเหมาะสมกับบริบทสังคมและพื้นที่ดำเนินการ)

๒) มอบหมายให้วัฒนธรรมจังหวัดประชุมหารือกับผู้นำศาสนสถานและผู้นำชุมชนยืนยันการร่วมโครงการให้ลงนามแสดงความจำนงประสงค์เข้าร่วมโครงการฯ

๓) กำกับดูแล และร่วมกับผู้นำศาสนสถานและคนในชุมชน ติดตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถานอย่างใกล้ชิด ให้คำปรึกษา เสนอแนะเรื่องการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างถูกต้อง

๔) ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการดำเนินการโครงการ ประจำศาสนสถาน ในการจัดโครงการของศาสนสถานให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ อย่างต่อเนื่องและร่วมแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์อย่างทันท่วงที

๕) กำกับติดตามประเมินผล และ มอบหมายให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ติดตามประเมินผลระดับพื้นที่ และรายงานผลการดำเนินงานให้กรมการศาสนารับทราบ

๓) บทบาทหน้าที่ของศาสนสถานที่เข้าร่วมโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย

(๑) จัดประชุมพิจารณา โดยมีผู้นำศาสนสถานร่วมกับผู้นำชุมชนตามธรรมชาติ และผู้นำหน่วยงานในพื้นที่ คนในชุมชนร่วมพิจารณาความพร้อมและศักยภาพของศาสนสถานและคนในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย โดยมีวัฒนธรรมจังหวัดหรือกรรมการบริหารโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย จังหวัดที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้ประสานงาน

(๒) ผู้นำศาสนสถานที่ชุมชนต้องการเข้าร่วมโครงการ เป็นผู้ลงนามในแบบแสดงความจำนงของศาสนสถานที่เข้าร่วมโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย

(๓) ผู้นำศาสนสถานและคนในชุมชนพิจารณารายชื่อคณะกรรมการดำเนินการโครงการฯ ประจำศาสนสถาน โดยเสนอรายชื่อคณะกรรมการดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำศาสนสถานต่อจังหวัดเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง (กรณีมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานโครงการประจำศาสนสถานชุดใหม่)

(๔) จัดประชุมคณะกรรมการดำเนินการโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำศาสนสถาน เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน โดยในปี ๒๕๖๑ ให้เน้นกิจกรรมการเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามยุทธศาสตร์การดำเนินงานในปี ๒๕๖๑ ตามตัวอย่างแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน (ลานธรรม ๑)

(๕) นำแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน เสนอต่อวัฒนธรรมจังหวัด ให้ความเห็นชอบและอนุมัติแผนงาน/โครงการ ให้ศาสนสถานรับไปดำเนินการ

(๖) เปิดบัญชีออมทรัพย์ในนาม “โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ศาสนสถาน” เพื่อรับการจัดสรรงบประมาณจากกรมการศาสนา โดยจะจัดสรรงบประมาณผ่านสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด

(๗) มอบหมายผู้จัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และทะเบียนคุมการใช้จ่ายงบประมาณ ตามโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ของศาสนสถาน..... (ชื่อศาสนสถาน)

(๘) ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการดำเนินการโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ประจำศาสนสถาน อย่างน้อยไตรมาสละ ๑ ครั้ง เพื่อติดตาม ดูแลการดำเนินงานโครงการฯ ของศาสนสถาน ให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

(๙) ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถานตามโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

(๑๐) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

(๑๑) มอบหมายบุคคลในชุมชนทำหน้าที่ดูแลความสะอาดความเรียบร้อยโดยรอบศาสนสถาน ห้องสุขา และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตลอดจนปรับปรุงสภาพสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมให้ขี้งถึงความพอเพียง

(๑๒) จัดทำป้ายตารางกิจกรรมและป้ายเชิญชวนประชาชนรอบชุมชนเข้าร่วมงานต่าง ๆ ให้เห็นอย่างชัดเจน

(๑๓) จัดทำป้าย “ลานธรรม ลานวิถีไทย..... (ชื่อศาสนสถาน) : ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน” ติดตั้งหน้าศาสนสถาน ตามกำลังความสามารถและความพร้อม

(๑๔) ดำเนินการร่วมกับพระภิกษุ ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน จัดโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ในศาสนสถาน ตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถานอย่างต่อเนื่อง

(๑๕) ประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรม/โครงการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ประสานงานเชิญชวน คนในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศาสนสถาน ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย เช่น สนับสนุนอาหาร น้ำดื่ม เป็นต้น

(๑๖) ตรวจสอบติดตามการดำเนินงานโครงการลานธรรมฯ ของศาสนสถานที่รับผิดชอบ และร่วมแก้ไขปัญหากที่เกิดขึ้น

(๑๗) รายงานสรุปผลการดำเนินงานโครงการ รายไตรมาส และรายปีเสนอจังหวัด ตามแบบติดตามของกรมการศาสนา

(๑๘) ศาสนสถานเข้าร่วมโครงการ ประเมินผลลัพธ์เชิงคุณภาพจากประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม ด้านความพึงพอใจและความรู้ความเข้าใจหลักธรรมทางศาสนา โดยคำแนะนำของจังหวัด

ภาคผนวก

รูปแบบป้ายโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย

ภายใต้โครงการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่ดีงามภายใต้ธรรมะทั้งแผ่นดิน

ขอความกรุณาจังหวัดแจ้งให้ศาสนสถานจัดทำป้ายโครงการลานธรรมลานวิถีไทย
ของแต่ละศาสนสถาน (ตามกำลังความสามารถ) ติดตั้งบริเวณด้านหน้าศาสนสถาน อาจทำเป็น
ป้ายผ้าไว้นิล กระดานไม้ หรือแผ่นผ้า ตามตัวอย่างนี้ โดยมีขนาดกว้าง ๑.๕ เมตร ยาว ๒.๕ เมตร



ลานธรรมลานวิถีไทย..... (ชื่อศาสนสถาน)

: ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จังหวัด.....

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

(ตัวอย่าง) แผนปฏิบัติการของศาสนสถาน.....จังหวัด.....

โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ กรมการศาสนา

๑. ชื่อผู้นำศาสนสถาน.....
๒. สถานที่ตั้งของศาสนสถาน เลขที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
๓. หลักการและเหตุผล.....
.....
๔. ความมุ่งหมายของศาสนสถานที่จะเข้าร่วมโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย
 - ๔.๑.....
 - ๔.๒.....
 - ๔.๓.....
 - ๔.๔.....
๕. จำนวนโครงการที่จะดำเนินการในปี ๒๕๖๑ จำนวนโครงการ มีผู้รับผิดชอบโครงการ รวม.....คน
๖. จำนวนงบประมาณที่ใช้ดำเนินการในปี ๒๕๖๑ เป็นเงินรวมทั้งสิ้นบาท ขอรับการสนับสนุนจำนวน.....โครงการ เป็นเงินจำนวน.....บาท
๗. เป้าหมาย มีจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ รวมทุกโครงการ กำหนดไว้เดือนละ.....คน ตลอด ๑๒ เดือน(ตุลาคม ๒๕๖๐ -กันยายน ๒๕๖๑) จำนวนคน
๘. ระยะเวลาดำเนินการเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ -กันยายน ๒๕๖๑ รวม ๑๒ เดือน
๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการดำเนินโครงการต่างๆตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน
 - ๙.๑.....
 - ๙.๒.....
 - ๙.๓.....
 - ๙.๔.....

โครงการ ที่ดำเนินการ	วัตถุประสงค์ ของโครงการ	ผู้รับ ผิดชอบ โครงการ	ระยะเวลา ดำเนินการ	เป้าหมาย	งบประมาณ ที่ใช้	ปี ๒๕๖๐		ระยะเวลาดำเนินการ ปี ๒๕๖๑												
				เชิงปริมาณ		ไตรมาส ๑			ไตรมาส ๒			ไตรมาส ๓			ไตรมาส ๔					
				เชิงคุณภาพ		ตค	พย	ธค	มค	กพ	มีค	เมย	พค	มิย	กค	สค	กย			
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ส่งเสริม สนับสนุน การขยายผลเครือข่ายลานธรรม ลานวิถีไทย สู่ชุมชนคุณธรรมที่ยั่งยืน																				
โครงการที่ ๖ จัดตั้ง ชมรมพอเพียงใน โรงเรียน วิถีพุทธ จัดกิจกรรมจิตอาสา	๑.เพื่อให้โรงเรียนเป็นเครือข่าย มีส่วนร่วมขับเคลื่อนหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ๒.เพื่อให้ชมรมพอเพียงใน โรงเรียนจัดกิจกรรมจิตอาสา	-เจ้า อาวาส วัด -ผอ. โรงเรียน	ตลอดปี	-จำนวนนักเรียน ที่เข้าร่วม... คน - นักเรียนเรียนรู้ และดำรงชีวิต แบบพอเพียง	๒,๕๐๐ บาท															
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์																				
โครงการที่ ๗ เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงผ่าน เสียงตามสาย	เพื่อปลูกกระแสชุมชนให้ เข้าใจและเข้าถึงความ พอเหมาะพอควรในการ ดำเนินชีวิต	-เจ้า อาวาส วัด -ผู้นำศา สนสถาน	ตลอดปี		๒,๕๐๐ บาท															
รวม			คน	๒๐,๐๐๐ บาท															

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำแผนฯขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

(.....)

ตำแหน่ง ผู้นำศาสนสถาน.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ๒๕๖๐

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติให้ดำเนินการตามแผนฯ

(.....)

ตำแหน่ง วัดนันทารามจังหวัด

แบบรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐาน

จำนวนประชากรในชุมชน คน

รายการ	ก่อน	หลัง	แหล่งสืบค้นข้อมูล
รายได้เฉลี่ยต่อครัวเรือน/เดือนบาทบาท	
จำนวนหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนบาทบาท	
จำนวนคนที่รักษาสุขภาพหรือเข้าวัด/ศาสนสถานคนคน	
จำนวนปัญหาความรุนแรงในชุมชน เช่น อาชญากรรม ลักขโมย ทะเลาะวิวาท ยาเสพติด เป็นต้นครั้งครั้ง	
จำนวนกลุ่มจิตอาสาในชุมชนกลุ่ม โปรดระบุชื่อ กลุ่มจิตอาสากลุ่ม โปรดระบุชื่อ กลุ่มจิตอาสา	

ส่วนที่ ๒ กิจกรรมส่งเสริมการขับเคลื่อนโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด ดำเนินการ

๑. กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑.๑ ชื่อกิจกรรม.....

จัดกิจกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ.....

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน

ภาพรวมกิจกรรม.....

.....

๑.๒ ชื่อกิจกรรม.....

จัดกิจกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ.....

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน

ภาพรวมกิจกรรม.....

.....

๑.๓ ชื่อกิจกรรม.....

จัดกิจกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ.....

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน

ภาพรวมกิจกรรม.....

.....

๒. งบประมาณที่ดำเนินการ.....

๓. ผลสำเร็จที่ได้รับจากการดำเนินการ

๓.๑

๓.๒

๓.๓

๔. การขยายผล/พัฒนาต่อยอดเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ประชาชนในชุมชน

๔.๑

๔.๒

๔.๓

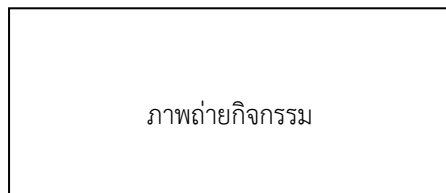
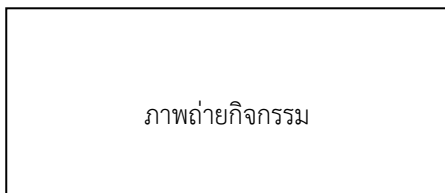
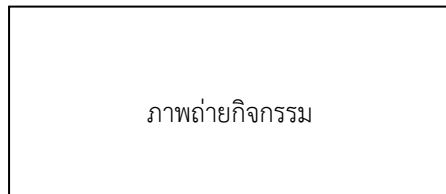
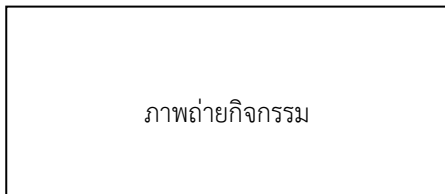
๕. ปัญหา/อุปสรรค

๕.๑

๕.๒

๕.๓

๖. ภาพถ่ายกิจกรรม



ส่วนที่ ๒ กิจกรรมที่ศาสนสถานเข้าร่วมโครงการดำเนินการตามแผนงานโครงการที่ศาสนสถานกำหนด

๑. ชื่อศาสนสถาน

๒. กิจกรรมที่ดำเนินการโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๑ ชื่อกิจกรรม.....

จัดกิจกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ.....

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน

ภาพรวมกิจกรรม.....

.....

๑.๒ ชื่อกิจกรรม.....

จัดกิจกรรม

ระยะเวลาดำเนินการ.....

จำนวนผู้ร่วมกิจกรรม.....รูป/คน

ภาพรวมกิจกรรม.....

๒. งบประมาณที่ดำเนินการ.....

๓. ผลสำเร็จที่ได้รับจากการดำเนินการ

๓.๑

๓.๒

๓.๓

๔. การขยายผล/พัฒนาต่อยอดเพื่อส่งเสริมการเผยแพร่หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ประชาชนในชุมชน

๔.๑

๔.๒

๔.๓

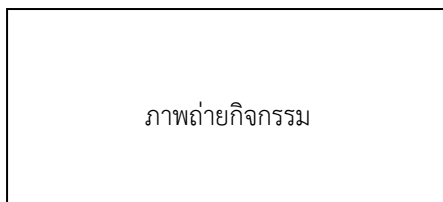
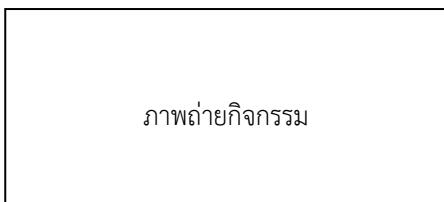
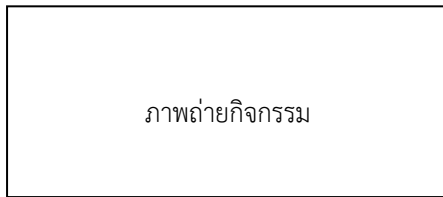
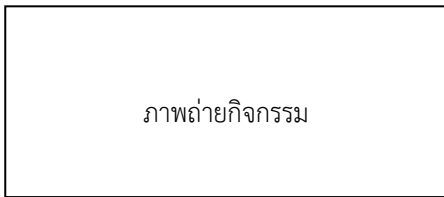
ปัญหา/อุปสรรค

๕.๑

๕.๒

๕.๓

๖. ภาพถ่ายกิจกรรม



หมายเหตุ: ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมของศาสนสถานตามจำนวน
ศาสนสถานที่เข้าร่วมโครงการฯ

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน

(.....)

ตำแหน่ง



แบบประเมิน

โครงการลานธรรม ลานวิถีไทย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

.....

คำชี้แจง

๑. แบบประเมินโครงการฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์โครงการ จึงขอความร่วมมือท่านกรอกข้อมูลตามความเป็นจริง เพราะคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานของกรมการศาสนาในปีต่อไป

๒. กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดและเติมค่าลงในช่องว่าง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคล

๑. เพศ ชาย หญิง
๒. อายุ ระหว่าง ๗-๒๐ ปี ระหว่าง ๒๑-๓๐ ปี
- ระหว่าง ๓๑-๔๐ ปี ระหว่าง ๔๑- ๕๐ ปี
- ระหว่าง ๕๑-๖๐ ปี ๖๐ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๑. ศาสนสถานเป็นศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชน					
๑.๑ ศาสนสถานได้จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: จัดนิทรรศการเผยแพร่ความรู้/แจกแผ่นพับ/บรรยายหรือจัดวิทยากรมาบรรยายให้ความรู้ ฯลฯ					
๑.๒ ศาสนสถานได้จัดกิจกรรมเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : จัดแปลงสาธิตเกษตรผสมผสานหรือเกษตรทฤษฎีใหม่ / นำคนในชุมชนไปศึกษาดูงาน/ร่วมกับชุมชนตั้งศูนย์ถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น ฯลฯ					
๒. ศาสนสถานเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมทางศาสนา ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และเป็นศูนย์ร่วมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์และถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น					

ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๒.๑ ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมลานธรรม ลานวิถีไทย ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้ใช้ศาสนสถานเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมเผยแผ่หลักคำสอนทางศาสนา: ทำบุญตักบาตร ฝึกสมาธิ ปฏิบัติธรรมเจริญจิตภาวนา เสวนาทางศาสนา ในวันธรรมสวนะ/สำคัญทางศาสนา					
๒.๒ ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมลานธรรม ลานวิถีไทย ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้ใช้ศาสนสถานเป็นศูนย์กลางจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ สถาบันศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์: จัดนิทรรศการ เผยแพร่พระเกียรติคุณ / ลงนามถวายพระพร/จุดเทียนชัยถวายพระพร / รักษาстилเจริญจิตภาวนา/ ร้องเพลงชาติ เพลงสรรเสริญ ฯลฯ					
๒.๓ ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมลานธรรม ลานวิถีไทย ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้ใช้ศาสนสถานเป็นศูนย์กลางสืบค้น สืบสานถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้ดำรงอยู่คู่ชุมชน/ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้มรดกภูมิปัญญาของท้องถิ่นและวิถีชีวิตที่เป็นรากเหง้าของชุมชนท้องถิ่น					
๓) ศาสนิกชนของทุกศาสนาได้ใกล้ชิดศาสนา ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา					
๓.๑ การจัดกิจกรรมลานธรรมลานวิถีไทยช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าวัด/ศาสนสถาน เพื่อทำกิจกรรมทางศาสนาหรือประกอบศาสนกิจ					
๓.๒ การจัดกิจกรรมลานธรรมลานวิถีไทยช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้มีโอกาสศึกษาเรียนรู้หลักธรรมทางศาสนาจากพระสงฆ์/ผู้นำทางศาสนา					
๓.๓ การจัดกิจกรรมลานธรรมลานวิถีไทยช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้นำหลักธรรมทางศาสนาไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต					
๔) ศาสนสถานได้เสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน ยึดมั่นในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิต และมีค่านิยมที่สอดคล้องกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง					
๔.๑ ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมในโครงการลานธรรม ลานวิถีไทย ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีและมีความรู้คู่คุณธรรม) มาพัฒนาชุมชน/ให้คนในชุมชน ได้ปรับใช้ในการดำเนินชีวิต พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจในปัจจุบัน					

ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม	มากที่สุด ๕	มาก ๔	ปานกลาง ๓	น้อย ๒	น้อยที่สุด ๑
๔.๒ ท่านคิดว่ากิจกรรมลานธรรม ลานวิถีไทยช่วยส่งเสริมให้คนในชุมชนมีค่านิยม จิตสำนึกที่ดี เช่น มีคุณธรรมจริยธรรม มีจิตสาธารณะ คิดดี ทำดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตากรุณา ฯลฯ					
๔.๓ ท่านคิดว่าการจัดกิจกรรมลานธรรม ลานวิถีไทย เป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยแก้ไข/ลดปัญหาให้กับชุมชน เช่น ปัญหาความขัดแย้ง การลักเล็กขโมยน้อย แหล่งมั่วสุม/อบายมุข ขาดความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ ฯลฯ					
๕. ลานธรรม ลานวิถีไทยได้ปรับภูมิทัศน์/เปิดพื้นที่ศาสนสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมะ					
๕.๑ ท่านคิดว่าลานธรรม ลานวิถีไทย ได้ร่วมกับชุมชนปรับภูมิทัศน์/ตกแต่งสถานที่ศาสนสถานพร้อมรับเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมะมากน้อยเพียงไร					
๕.๒ ท่านคิดว่าลานธรรม ลานวิถีไทยได้ประชาสัมพันธ์เชิญชวนคนในชุมชน/บุคคลภายนอกเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเปิดพื้นที่ศาสนสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมะมากน้อยเพียงไร					
๕.๓ ท่านคิดว่าลานธรรม ลานวิถีไทยได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเปิดพื้นที่ศาสนสถานเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมะมากน้อยเพียงไร					

ความเห็นของท่านต่อโครงการนี้

- สมควรดำเนินการต่อ เนื่องจาก.....
- ไม่สมควรดำเนินการต่อ เนื่องจาก.....
- ควรปรับปรุง เนื่องจาก.....

แบบรายงานผลการบริหารงานโครงการลานธรรม ลานวิถีไทยประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑
ผ่านระบบ

ไตรมาสที่.....

จังหวัด.....

ตอนที่ ๑ รายงานข้อมูลจำนวนศาสนสถาน.....แห่ง

๑.๑ ศาสนสถานเข้าร่วมโครงการ.....แห่ง

- ศาสนสถานของศาสนาพุทธ.....แห่ง
- ศาสนสถานของศาสนาอิสลาม.....แห่ง
- ศาสนสถานของศาสนาคริสต์.....แห่ง
- ศาสนสถานของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู.....แห่ง
- ศาสนสถานของศาสนาซิกข์.....แห่ง

๑.๒ จำนวนโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการของศาสนสถานทุกแห่งรวม.....โครงการ/กิจกรรม

๑.๓ จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม รวมจำนวน.....คน

การใช้จ่ายของศาสนสถาน หมวดเงินอุดหนุน

ชื่อศาสนสถาน	โครงการตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน	วงเงินงบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ผลการดำเนินงาน
ศาสนสถาน.....				
ศาสนสถาน.....				
ศาสนสถาน.....				
ศาสนสถาน.....				
ศาสนสถาน.....				
ศาสนสถาน.....				
ศาสนสถาน.....				
ศาสนสถาน.....				

การใช้จ่ายของจังหวัด หมวดเงินอุดหนุน

รายการ	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	ผลการเบิกจ่าย	ผลการดำเนินงาน
ค่าติดตามและประเมินผล การดำเนินโครงการ			

ตอนที่ ๒ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน

การดำเนินการ	งบประมาณ		จำนวนคนเข้าร่วมกิจกรรม	
	งบประมาณที่ได้รับจัดสรร	งบประมาณที่ใช้จริง	ตามแผน (คน)	เข้าร่วมกิจกรรม (คน)
การจัดประชุมจัดทำแผนปฏิบัติการของศาสนสถาน				
จำนวนโครงการ/กิจกรรมในแผนปฏิบัติการศาสนสถาน				
การประชุมคณะกรรมการฯ ประจำศาสนสถาน				
รวมจำนวนคนเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมทุกแห่ง				

ตอนที่ ๓ ภาพถ่ายการจัดกิจกรรมของศาสนสถาน

ภาพถ่ายกิจกรรมพร้อมคำบรรยาย	ภาพถ่ายกิจกรรมพร้อมคำบรรยาย
ภาพถ่ายกิจกรรมพร้อมคำบรรยาย	ภาพถ่ายกิจกรรมพร้อมคำบรรยาย

หมายเหตุ: ให้สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมของศาสนสถานตามจำนวนศาสนสถานที่เกี่ยวข้องโครงการฯ

(ลงชื่อ).....ผู้รายงาน
(.....)

ตำแหน่ง

ลงชื่อ.....ผู้รายงาน
(.....)

ตำแหน่ง นักวิชาการวัฒนธรรม

วัน เดือน ปี.....

ลงชื่อ.....ผู้รับรองรายงาน
(.....)

วัฒนธรรมจังหวัด.....

วัน เดือน ปี.....